

IZVJEŠTAJ FINANSIJSKE REVIZIJE

**PRAĆENJE POSTUPANJA PO PREPORUKAMA IZ IZVJEŠTAJA O FINANSIJSKOJ REVIZIJI
JAVNOG PREDUZEĆA „KOMUNALNO“ D.O.O. MOSTAR ZA 2020. GODINU**

Broj: 01-02-09-11-4-2258-4/23

Sarajevo, septembar 2023. godine

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
II.	IZVJEŠTAJ O POSTUPANJU PO PREPORUKAMA	3
1.	UVOD	3
2.	OCJENA POSTUPANJA PO PREPORUKAMA.....	5
2.1	Realizovane preporuke.....	5
2.2	Djelimično realizovane preporuke.....	6
2.3	Nerealizovane preporuke.....	8
3.	POSTUPANJE GRADSKOG VIJEĆA GRADA MOSTARA	9
4.	DODATNE PREPORUKE	9
5.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	9
6.	PRILOG	11

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Predmet

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine proveo je praćenje postupanja po preporukama iz **Izveštaja o finansijskoj reviziji Javnog preduzeća „Komunalno“ d.o.o. Mostar za 2020. godinu**, broj: 01-02-09-11-4-2660-6/20, u skladu s članom 13. Zakona o reviziji institucija u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 22/06), Procedurom za praćenje postupanja po preporukama iz izvještaja o finansijskoj reviziji i INTOSAI-jevim Okvirom profesionalnih objava.

Vrhovne revizorske institucije imaju važnu ulogu u praćenju preduzetih mjera subjekta revizije shodno ISSAI-ju 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora. Praćenje je usmjereno na to je li subjekt revizije adekvatno adresirao postavljena pitanja, te se prilikom praćenja razmatraju i šire implikacije.

Odgovornost rukovodstva za postupanje po preporukama

Rukovodstvo Javnog preduzeća „Komunalno“ d.o.o. Mostar odgovorno je za pripremu programa provođenja datih preporuka, za provođenje i za izvještavanje o provedbi.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da provedemo praćenje i damo ocjenu i zaključak o postupanju po datim preporukama. Praćenje podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo je li subjekt revizije i u kojoj mjeri preduzeo aktivnosti s ciljem otklanjanja utvrđenih neusklađenosti, slabosti i propusta koji su identifikovani u revizorskom izvještaju.

Meksička deklaracija¹ daje slobodu VRI² da iznose zapažanja i daju preporuke u izvještajima o reviziji. Također, Deklaracijom se nalaže postojanje efektivnih mehanizama za praćenje postupanja po preporukama VRI, odnosno da VRI imaju vlastiti interni sistem praćenja kojim se osigurava da revidirani subjekti na odgovarajući način i propisno odgovore na nalaze i preporuke VRI, kao i one koje utvrdi zakonodavna vlast, neki od njenih odbora/komisija ili upravni odbor revidiranog subjekta.

Shodno INTOSAI-ju P 12 – Vrijednosti i koristi VRI, vrhovne revizorske institucije trebaju imati efektivne mehanizme za praćenje realizacije preporuka, te javno izvještavati o preduzetim mjerama, s ciljem jačanja odgovornosti državnih i javnih organa.

Praćenje uključuje ispitivanje, testiranje i prikupljanje dovoljnih i adekvatnih revizijskih dokaza koji potkrepljuju zaključke iskazane po pitanju postupanja po datim preporukama.

Nezavisni smo od Javnog preduzeća „Komunalno“ d.o.o. Mostar u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, i ispunili smo etičke odgovornosti.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naš zaključak.

¹ INTOSAI-P 10

² VRI – vrhovne revizorske institucije

Zaključak

Na osnovu praćenja postupanja po preporukama iz **Izveštaja o finansijskoj reviziji Javnog preduzeća „Komunalno“ d.o.o. Mostar za 2020. godinu** utvrđeno je da je, od ukupno 12 datih preporuka:

- **šest preporuka realizovano (50%);**
- **četiri preporuke su djelimično realizovane (33,33%);**
- **dvije nerealizovane preporuke (16,67%).**

Javno preduzeće „Komunalno“ d.o.o. Mostar je u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH dostavilo odgovor i obavijestilo Ured za reviziju institucija u FBiH, navodeći samo da su postupili po preporukama i realizovali ih, bez obrazloženja koje su mjere poduzete po svakoj datoj preporuci.

Provedenim praćenjem je utvrđeno da je od ukupno 12 preporuka realizovano šest, četiri su djelimično realizovane, a dvije preporuke nisu realizovane.

Shodno tome, zaključili smo da su poduzeti određeni koraci na realizaciji datih preporuka, s obzirom na to da je od 12 datih preporuka, šest realizovano, te za preostalih šest djelimično realizovanih i nerealizovanih preporučujemo nastavak rada i intenziviranja aktivnosti u cilju jačanja sistema internih kontrola i otklanjanja utvrđenih nepravilnosti.

Sarajevo, 29. 9. 2023. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA
Dragan Kolobarić, s.r.

GENERALNI REVIZOR
Dževad Nekić, s.r.

II. IZVJEŠTAJ O POSTUPANJU PO PREPORUKAMA

1. UVOD

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je finansijsku reviziju Javnog preduzeća „Komunalno“ d.o.o. Mostar za 2020. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o finansijskim izvještajima i negativno mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju je dato 12 preporuka s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Javno preduzeće „Komunalno“ d.o.o. Mostar je postupilo u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o preduzetim radnjama radi prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju (Obavještenje br. 09-11-4-2660-12-1/20 od 6. 10. 2021. godine). U navedenom obavještenju Društvo je samo jednom rečenicom navelo da je u skladu sa Izvještajem o finansijskoj reviziji za 2020. godinu postupilo po preporukama i realizovalo ih. Plan implementacije preporuka nije donesen pojedinačno za svaku datu preporuku.

Praćenjem su obuhvaćene aktivnosti subjekta **od datuma Izvještaja finansijske revizije za 2020. godinu (28. 7. 2021. godine) do 30. 6. 2023. godine**. Podaci i informacije o aktivnostima preduzetim s ciljem realizacije preporuka prikupljene su putem Upitnika o postupanju po preporukama (u daljem tekstu: Upitnik), dostavljene dokumentacije, te putem analize važeće regulative relevantne za subjekta.

Subjekti revizije su uz odgovore na Upitnik trebali dostaviti relevantnu dokumentaciju kojom dokazuju odgovore. Ako ih nisu dostavili, smatra se da aktivnosti na realizaciji preporuke nisu preduzete.

Analizom dostavljene dokumentacije, odgovora na Upitnik i informacija dobivenih na osnovu provedenih intervjua izvršena je ocjena postupanja po preporukama, koja je klasifikovana prema sljedećim kategorijama:

- **realizovana preporuka**
- **djelimično realizovana preporuka**
- **nerealizovana preporuka**
- **preporuka za koju nije izvršena ocjena postupanja**

U tabeli je pregled datih preporuka:

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/ TAČKA
1.	Uskladiti interna akta sa zakonskim propisima i implementirati ih s ciljem uspostavljanja funkcionalnog sistema internih kontrola.	4.
2.	Poduzeti aktivnosti prema Gradu Mostaru na ukazivanju neophodnosti uspostavljanja organa upravljanja, kako bi ih Grad Mostar imenovao i Društvo osiguralo uslove za obavljanje djelatnosti u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH i Zakonom o privrednim društvima.	4.
3.	Poduzeti aktivnosti prema Gradu Mostaru u dijelu efikasnog organizovanja obavljanja komunalnih usluga i rješavanja statusa Društva u dijelu nadležnosti i razgraničenja obavljanja poslova.	5.
4.	Plan poslovanja donositi u skladu sa odredbama Zakona o javnim preduzećima u FBiH, kako bi mogao predstavljati osnov za izvršenje poslovnih aktivnosti za period na koji se donosi, i dostaviti ga Uredu za reviziju institucija u FBiH.	6.
5.	Plan poslovanja uskladiti sa Programom obavljanja komunalne djelatnosti na području Grada Mostara.	6.
6.	Prihode od učinaka evidentirati po načelu nastanka poslovnih događaja i priznavati ih u periodima u kojem su učinci nastali, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i tački C.17. Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje.	7.1.1.1
7.	Internim aktima utvrditi normative utroška goriva za svako pojedinačno vozilo i procedure kontinuiranog nadzora i praćenja potrošnje goriva.	7.1.2.1
8.	Ugovorima o radu utvrđivati koeficijente prema grupama složenosti poslova u rasponu određenom Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i Pravilnikom o plaćama i drugim ličnim primanjima.	7.1.2.1.
9.	Poduzeti aktivnosti da se angažovanje osoba za obavljanje redovnih poslova vrši u skladu sa Zakonom o radu i ostalim propisima o radu.	7.1.2.1.
10.	Isknjižavanje stalnog sredstva iz poslovnih knjiga vršiti na osnovu vjerodostojnog knjigovodstvenog dokumenta, nakon njegovog otuđenja ili uništenja.	7.2.1
11.	Odgođene prihode po osnovu donacije za stalna sredstva priznavati u ostalu dobit na sistemskom osnovu tokom korisnog vijeka trajanja imovine, kako je to propisano MRS-om 20 – Računovodstvo za državne potpore i objavljivanje državne pomoći.	7.2.4
12.	Nabavke usluga i radova vršiti u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama, a tendersku dokumentaciju pripremati na način predviđen članom 53. Zakona.	8.

2. OCJENA POSTUPANJA PO PREPORUKAMA

Postupanje po preporukama ocjenjeno je na osnovu provjere prezentirane dokumentacije i datih obrazloženja odgovornih lica, te je za svaku preporuku dat odgovarajući komentar revizora.

2.1 Realizovane preporuke

Javno preduzeće „Komunalno“ d.o.o. Mostar je realizovalo sljedeće preporuke:

Red. br.	PREPORUKA	KOMENTAR REVIZORA
1.	Plan poslovanja uskladiti sa Programom obavljanja komunalne djelatnosti na području Grada Mostara.	Prema prezentiranoj dokumentaciji, Društvo je izvršilo usklađivanje Plana poslovanja sa Programima obavljanja komunalnih djelatnosti iz oblasti zajedničke komunalne potrošnje za 2021, 2022. i 2023. godinu.
2.	Internim aktima utvrditi normative utroška goriva za svako pojedinačno vozilo i procedure kontinuiranog nadzora i praćenja potrošnje goriva.	Odlukom o utvrđivanju normativa potrošnje goriva za službena vozila od 16. 2. 2022. godine utvrđeni su uslovi, način korištenja i potrošnje službenih vozila, način obračuna potrošnje goriva, prava i obaveze zaposlenih u vezi sa korištenjem vozila, kao i normativi za svako pojedino vozilo. Na osnovu navedene Odluke sačinjavaju se mjesečni izvještaji o troškovima vozila koji se dostavljaju direktoru Društva.
3.	Ugovorima o radu utvrđivati koeficijente prema grupama složenosti poslova u rasponu određenom Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i Pravilnikom o plaćama i drugim ličnim primanjima.	Na osnovu prezentovanih ugovora o radu, Pravilnika o platama i drugim ličnim primanjima i Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta utvrdili smo da je Društvo zaključenim ugovorima o radu utvrdilo koeficijente složenosti poslova koji odgovaraju grupama složenosti i koeficijentima utvrđenim Pravilnikom o plaćama i drugim ličnim primanjima.
4.	Poduzeti aktivnosti da se angažovanje osoba za obavljanje redovnih poslova vrši u skladu sa Zakonom o radu i ostalim propisima o radu.	U izvještaju za 2020. godinu utvrđeno je da su se ugovori o djelu zaključivali sa fizičkim licima za poslove koji su sistematizirani. Prema prezentiranoj dokumentaciji, za posmatrani period zaključeno je ukupno 10 ugovora o djelu, a uzetim uzorkom utvrdili smo da su ugovori zaključeni za poslove koji nisu u okviru redovne djelatnosti Društva.
5.	Isknjižavanje stalnog sredstva iz poslovnih knjiga vršiti na osnovu vjerodostojnog knjigovodstvenog dokumenta, nakon njegovog otuđenja ili uništenja.	U izvještaju za 2020. godinu konstatovano je da je direktor Društva na prijedlog popisne komisije donio Odluku o rashodovanju vozila koje nije u funkciji, nakon čega je izvršeno isknjižavanje sredstva iz poslovnih knjiga, iako nije izvršeno njegovo otuđenje ili uništenje. Društvo je dostavilo nalog za knjiženje od 2. 1. 2023. godine kojim je izvršilo ispravku knjiženja ranije isknjiženog sredstva.

6. Nabavke usluga i radova vršiti u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama, a tendersku dokumentaciju pripremati na način predviđen članom 53. Zakona.

U Izvještaju za 2020. godinu konstatovano je da Društvo nije provelo javnu nabavku za usluge održavanja horizontalne signalizacije. Za sve provedene postupke tenderska dokumentacija nije bila sačinjena u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama. Također, pregovarački postupak s objavom obavještenja o nabavci nije proveden u skladu sa odredbama Zakona.

Prema dostavljenom pregledu provedenih postupaka javnih nabavki za revidirani period, Društvo nije provodilo pregovaračke postupke. Iz prezentiranog pregleda za usluge održavanja horizontalne signalizacije provedeni su postupci javnih nabavki. Također, izvršen je uvid u dokumentaciju vezanu za provedene postupke javnih nabavki i realizaciju ugovora zaključenih za građevinske radove, te je utvrđeno da tenderska dokumentacija sadrži količinske specifikacije i opis radova, a predmjer i predračun pojedinačnih radova usaglašen je sa obrascem za cijenu ponude.

2.2 Djelimično realizovane preporuke

Javno preduzeće „Komunalno“ d.o.o. Mostar je djelimično realizovalo sljedeće preporuke:

Red. br.	PREPORUKA	KOMENTAR REVIZORA
1.	Uskladiti interna akta sa zakonskim propisima i implementirati ih s ciljem uspostavljanja funkcionalnog sistema internih kontrola.	U izvještaju za 2020. godinu konstatovano je da Društvo nije uskladilo Statut sa Zakonom o privrednim društvima, te da određeni interni akti nisu bili usvojeni. Iz prezentirane dokumentacije utvrđeno je da je Nadzorni odbor 21. 4. 2022. godine dao saglasnost na prijedlog Statuta i Etičkog kodeksa koje je Skupština usvojila 23. 5. 2022. godine. Uprava Društva je donijela Pravilnik o finansijskom poslovanju, računovodstvu i računovodstvenim politikama, javnim nabavkama, blagajničkom poslovanju, unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, plaćama i drugim ličnim primanjima, itd.). Međutim, Nadzorni odbor ih nije usvojio, što nije u skladu sa članom 70. Statuta kojim je utvrđeno da pravilnike donosi Nadzorni odbor na prijedlog Uprave. Društvo je u Upitniku ovu preporuku ocijenilo kao realizovanu i navelo da je usvojen Statut Društva, Poslovnik o radu Nadzornog odbora i Etički kodeks, te da su interni akti usklađeni sa zakonskim propisima.

- Poduzeti aktivnosti prema Gradu Mostaru na ukazivanju neophodnosti uspostavljanja organa upravljanja, kako bi ih Grad Mostar imenovao i
2. Društvo osiguralo uslove za obavljanje djelatnosti u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH i Zakonom o privrednim društvima.

Društvo je dostavilo Odluku o izboru predsjedavajuće Skupštine od 11. 1. 2022. godine, Odluku o izboru i imenovanju članova Nadzornog odbora od 23. 5. 2022. godine, Odluku o imenovanju vršioca dužnosti direktora od 31. 10. 2022. godine i Odluku o imenovanju vršioca dužnosti Izvršnog direktora od 23. 8. 2022. godine. Međutim, Društvo u posmatranom periodu nije imalo formiran Odbor za reviziju, zbog čega je ova preporuka ocijenjena kao djelimično realizovana.

- Poduzeti aktivnosti prema Gradu Mostaru u dijelu efikasnog organizovanja obavljanja komunalnih usluga i rješavanja statusa Društva u dijelu nadležnosti i razgraničenja obavljanja poslova.
- 3.

U izvještaju za 2020. godinu konstatovano je da je Društvo dio poslova zajedničke komunalne djelatnosti za 2020. ustupalo društvima JP „Komos“ d.d. i JP „Parkovi“ d.o.o. Mostar bez pismene saglasnosti Grada Mostara, da nadležnosti nisu jasno utvrđene niti razgraničene, te da Odluka o osnivanju nije u potpunosti implementirana. Dostavljene su saglasnosti za ustupanje obavljanja djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje za 2021, 2022. i 2023. godinu. Također, dostavljena je Odluka Skupštine od 23. 5. 2022. o prihvatanju prava i obaveza iz stečajnog plana JP „Komos“ d.d. Mostar u stečaju, kojom je data saglasnost direktoru Društva za potpisivanje Izjave o prihvatanje navedenih prava i obaveza. Iako je Društvo pokrenulo aktivnosti na rješavanju ovih pitanja, one nisu okončane, zbog čega je ova preporuka ocijenjena kao djelimično realizovana.

- Plan poslovanja donositi u skladu sa odredbama Zakona o javnim preduzećima u FBiH, kako bi mogao predstavljati osnov za izvršenje poslovnih aktivnosti za period na koji se donosi, i dostaviti ga Uredu za reviziju institucija u FBiH.
- 4.

Iz prezentiranog Zapisnika sa Skupštine Društva od 23. 5. 2022. godine utvrdili smo da su Plan poslovanja za period 2021 – 2023. godine i Plan poslovanja za 2022. usvojeni. Međutim, planovi za posmatrani period nisu dostavljeni Uredu za reviziju institucija u FBiH, što je Društvo bilo u obavezi u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima.

2.3 Nerealizovane preporuke

Javno preduzeće „Komunalno“ d.o.o. Mostar nije realizovalo sljedeće preporuke:

Red. br.	PREPORUKA	KOMENTAR REVIZORA
1.	Prihode od učinaka evidentirati po načelu nastanka poslovnih događaja i priznavati ih u periodima u kojem su učinci nastali, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i tački C.17. Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje.	Data preporuka nije realizovana jer Društvo prihode od učinaka ne evidentira po načelu nastanka poslovnih događaja i ne priznaje ih u periodima u kojima su učinci nastali. Iz prezentiranih faktura iz januara 2021, 2022. i 2023. godine i pripadajućih naloga za knjiženje utvrdili smo da su za pružene usluge iz prethodnog perioda ispostavljeni računi u narednom obračunskom periodu, odnosno za usluge izvršene u decembru prihod je evidentiran u januaru, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i tačkom C.17. Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje.
2.	Odgođene prihode po osnovu donacije za stalna sredstva priznavati u ostalu dobit na sistemskom osnovu tokom korisnog vijeka trajanja imovine, kako je to propisano MRS-om 20 – Računovodstvo za državne potpore i objavljivanje državne pomoći.	Prema prezentiranim analitičkim bruto bilansima za 2021, 2022. i prvih šest mjeseci 2023. godine, stanje na kontu odgođenih prihoda po osnovu donacija iskazano je kroz cijeli period u iznosu od 6.985 KM, što ukazuje na to da priznavanja prihoda nije vršeno u skladu s MRS-om 20 – Računovodstvo za državne potpore i objavljivanje državne pomoći.

Na osnovu izvršenog praćenja konstatovano je da je, od ukupno 12 datih preporuka:

- šest preporuka realizovano (50%);
- četiri preporuke su djelimično realizovane (33,33%);
- dvije nerealizovane preporuke (16,67%).

U Prilogu ovog Izvještaja nalazi se Upitnik o postupanju po preporukama u kojem je Društvo dalo ocjenu i komentar za svaku preporuku. Društvo je ocijenilo da je realizovalo svih 12 preporuka.

Na osnovu provedenog praćenja postupanja po preporukama utvrdili smo da se ocjene revizora o postupanju po preporukama značajno razlikuju od ocjene Društva.

Zaključci revizora zasnivaju se na dostavljenoj dokumentaciji i revizorskim dokazima, i za svaku ocjenu dat je odgovarajući komentar.

3. POSTUPANJE GRADSKOG VIJEĆA GRADA MOSTARA

Društvo je registrovano za uklanjanje otpadnih voda, odvoz smeća i slične djelatnosti, i u 100% je vlasništvu Grada Mostara.

Uvidom u zapisnike sa sjednica utvrdili smo da Gradsko vijeće Grada Mostara nije razmatralo revizorski izvještaj Društva za 2020. godinu od njegovog objavljivanja.

4. DODATNE PREPORUKE

S obzirom na to da je praćenjem postupanja po preporukama utvrđeno da je u periodu od 2021. do 30. 6. 2023. godine Društvo, od 12 preporuka datih u Izvještaju za 2020. godinu, realizovalo šest preporuka, četiri preporuke su djelimično realizovane, a dvije nisu realizovane, te da Gradsko vijeće Grada Mostara nije razmatralo revizorski izvještaj za 2020. godinu, dajemo sljedeće preporuke:

- **Gradskom vijeću Grada Mostara:**
 - *razmotriti Izvještaj o praćenju postupanja po preporukama iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Javnog preduzeća „Komunalno“ d.o.o. Mostar za 2020. godinu i poduzeti aktivnosti iz svoje nadležnosti.*
- **Javnom preduzeću „Komunalno“ d.o.o. Mostar:**
 - *potrebno je da organi upravljanja intenziviraju aktivnosti i poduzmu odgovarajuće korake kako bi se date preporuke iz Izvještaja za 2020. godinu realizovale u cilju jačanja sistema internih kontrola i otklanjanja utvrđenih nepravilnosti.*

5. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o praćenju postupanja po preporukama iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Javnog preduzeća „Komunalno“ d.o.o. Mostar za 2020. godinu Društvo je 27. 9. 2023. dostavilo komentar sa obrazloženjima i dodatnom dokumentacijom.

Obrazloženja su data na djelimično realizovane i nerealizovane preporuke, a vezano za: donesene interne akte, uspostavljanje organa upravljanja, organizovanje komunalnih usluga, dostavljanje planova poslovanja Uredu za reviziju, praćenje potrošnje goriva, javne nabavke, evidentiranje prihoda od prodaje učinaka, primjenu koeficijenata složenosti poslova, isknjižavanja stalnih sredstava i odgođene prihode.

Prihvatili smo i inkorporirali u izvještaj obrazloženja koja se odnose na:

- evidenciju i praćenje potrošnje goriva s obzirom na to da su dostavljeni mjesečni i polugodišnji izvještaji troškova vozila koji se podnose direktoru Društva;
- utvrđivanje koeficijenata složenosti poslova i zaključivanja ugovora o radu za koja je dostavljena dokumentacija kojom je potvrđeno da su zaključenim ugovorima o radu utvrđeni koeficijenti složenosti poslova koji odgovaraju koeficijentima po grupama složenosti poslova utvrđenih Pravilnikom o plaćama i drugim ličnim primanjima;
- isknjižavanje stalnog sredstva budući da je Društvo izvršilo ispravke knjiženja za to sredstvo;
- javne nabavke gdje je Društvo dokumentovalo da kod provedenih postupaka za građevinske radove tenderska dokumentacija sadrži količinske specifikacije i opis radova, a predmjer i predračun pojedinačnih radova odgovara stavkama navedenim u obrascu za cijenu ponude.

Djelimično je prihvaćeno obrazloženje koje se odnosi donesene interne akte, budući da su dostavljeni doneseni interni akti. Nadzorni odbor je dao saglasnost na Statut i Etički kodeks, koje je Skupština usvojila. Međutim ostale akte Nadzorni odbor nije razmatrao.

Ostali komentari i obrazloženja nisu prihvaćeni jer nisu prezentovane nove činjenice, niti je dostavljena relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza u Izvještaju, za šta dajemo sljedeća pojašnjenja:

- u vezi uspostavljanja organa upravljanja Društvo navodi da je ova preporuka realizovana, te da je funkcionisalo u specifičnim uslovima i da će se odbor za reviziju formirati nakon integracije i reorganizacije komunalnih preduzeća za koje se očekuje da će biti okončano do kraja godine. Međutim, Društvo u posmatranom periodu nije imalo formiran odbor za reviziju, zbog čega je ova preporuka ocijenjena kao djelimično realizovana;
- za organizovanje obavljanja komunalnih usluga Društvo navodi da aktivnosti na integraciji i novoj organizaciji traju, te da su poduzete sve aktivnosti i očekuje se završetak procesa. Međutim, kao što je navedeno u Izvještaju, aktivnosti nisu završene, zbog čega je ova preporuka ocijenjena kao djelimično realizovana;
- po pitanju planova poslovanja Društvo navodi da su oni doneseni u skladu sa odredbama Zakona o javnim preduzećima u FBiH, a da nisu dostavljeni Uredu za reviziju jer Društvo nije u obavezi imati internu reviziju, te da nije ni bilo moguće ispoštovati ovu odredbu. Međutim, s obzirom na to da je Društvo subjekt od javnog interesa, obavezno je uspostaviti i osigurati funkcioniranje odjela interne revizije u skladu sa članom 86. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- za evidentiranje prihoda od učinaka po načelu nastanka događaja i njihovo priznavanje u periodima na koje se odnose Društvo je navelo da se ovo načelo poštuje osim u izuzetnim situacijama kada se ne može uticati na događaj. Međutim, Društvo je dužno evidentirati i priznavati prihode u periodu na koji se odnose u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i tačkom C.17. Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje;
- za odgođene prihode po osnovu donacija Društvo navodi da za 2021. i 2022. godinu nije knjižilo prihode za iznos amortizacije doniranog sredstva, te da je greška ispravljena u 2023. godini za koju je dostavljen nalog za knjiženje. Društvo je dužno odgođene prihode po osnovu donacije za stalna sredstva priznavati u ostalu dobit na sistemskom osnovu tokom korisnog vijeka trajanja imovine, kako je to propisano MRS-om 20 – Računovodstvo za državne potpore i objavljivanje državne pomoći.

Praćenje postupanja po preporukama iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Javnog preduzeća „Komunalno“ d.o.o. Mostar za 2020. godinu obavio je revizorski tim u sastavu: Adisa Šahović – voditeljica tima, i Amra Pjanić-Šašinović – članica tima.

Voditeljica tima

Adisa Šahović, s.r.

Rukovoditeljica Sektora za razvoj,
metodologiju i upravljanje kvalitetom

Mia Buljubašić, s.r.

Rukovoditeljica Sektora za finansijsku
reviziju preduzeća u većinskom
državnom vlasništvu

Belma Mušinović, s.r.

6. PRILOG

ODGOVOR JAVNOG PREDUZEĆA „KOMUNALNO“ D.O.O. MOSTAR NA UPITNIK O POSTUPANJU PO PREPORUKAMA

Upitnik o postupanju po preporukama

Subjekt revizije:
Revidirana godina:

Javno preduzeće "Komunalno" d.o.o. Mostar
2020.

Upitnik o postupanju po preporukama iz Izvještaja o finansijskoj reviziji za 2020. godinu

Red. br.	Preporuka data u prethodnom izvještaju o finansijskoj reviziji	Izjašnjenje o postupanju po datoj preporuci				Za odgovore „da“ i „djelimično“ potrebno je dati obrazloženje i priložiti dodatnu dokumentaciju, a za odgovor „ne“ i „neprovedivo“ potrebno je dati obrazloženje
		Da	Djelimično	Ne	Neprovedivo	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	Uskladiti interna akta sa zakonskim propisima i implementirati ih s ciljem uspostavljanja funkcionalnog sustava unutarnjih kontrola.	Da				Usvojen Statut Društva, Poslovnik o radu Nadzornog odbora, Etički kodeks. Interni akti preduzeća usklađeni s zakonskim propisima.
2.	Poduzeti aktivnosti prema Gradu Mostaru na ukazivanju neophodnosti uspostavljanja organa upravljanja, kako bi ih Grad Mostar imenovao i Društvo osiguralo uvjete za obavljanje djelatnosti sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH i Zakonu o gospodarskim društvima.	Da				Imenovan je Nadzorni odbor koji se sastoji od ukupno pet članova i Skupština Društva.
3.	Poduzeti aktivnosti prema Gradu Mostaru u dijelu efikasnog organiziranja obavljanja komunalnih usluga i rješavanja statusa Društva u dijelu nadležnosti i razgraničenja obavljanja poslova.	Da				Postoji saglasnost za 2021. godinu. Donijeta je Odluka o preuzimanju prava i obaveza od J.P. Komos d.d. Mostar u stečaju.
4.	Plan poslovanja donositi sukladno odredbama Zakona o javnim poduzećima u FBiH, kako bi mogao predstavljati temelj za izvršenje poslovnih aktivnosti za period na koji se donosi, i dostaviti ga Uredu za reviziju institucija u FBiH.	Da				Skupština Društva je donijela Odluku o usvajanju Plana Poslovanja.
5.	Plan poslovanja uskladiti sa Programom obavljanja komunalne djelatnosti na području Grada Mostara.	Da				Plan poslovanja je usklađen sa Budžetom.
6.	Prihode od učinaka evidentirati po načelu nastanka poslovnih događaja i priznavati ih u razdobljima u kojem su učinci nastali, sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH i točki C.17. Konceptualnog okvira za finansijsko izvješćivanje.	Da				Prihodi se evidentiraju po načelu nastanka.
7.	Internim aktima utvrditi normative utroška goriva za svako pojedinačno vozilo i procedure kontinuiranog nadzora i praćenja potrošnje goriva.	Da				Normativi utroška goriva su utvrđeni Odlukom.

Upitnik o postupanju po preporukama

8.	Ugovorima o radu utvrđivati koeficijente prema grupama složenosti poslova u rasponu određenom Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i Pravilnikom o plaćama i drugim ličnim primanjima.	Da				Potpisani Ugovori sa radnicima sa utvrđenim koeficijentima prema grupama složenosti poslova i u skladu s Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i Pravilnikom o plaćama i drugim ličnim primanjima.
9.	Poduzeti aktivnosti da se angažiranje osoba za obavljanje redovnih poslova vrši sukladno Zakonu o radu i ostalim propisima o radu.	Da				Svi ugovori su sklopljeni u skladu sa Zakonom na određeno i neodređeno vrijeme.
10.	Isknjižavanje stalnog sredstva iz poslovnih knjiga vršiti na temelju vjerodostojnog knjigovodstvenog dokumenta, nakon njegovog otuđenja ili uništenja.	Da				Nema isknjiženih sredstava osim vozila za koje je Komisija napravila Zapisnik na osnovu kojeg su sredstva isknjižena.
11.	Odgođene prihode po osnovu donacije za stalna sredstva priznavati u ostalu dobit na sistemskom osnovu tokom korisnog vijeka trajanja imovine, kako je to propisano MRS-om 20 – Računovodstvo za državne potpore i objavljivanje državne pomoći.	Da				Za donirano sredstvo od strane Grada ili iz inostranstva knjižimo na konto 02 Osnovna sredstva i 4075 Odgođeni prihodi na ukupan iznos, a amortizaciju knjižimo na kontu 540/029 godišnji iznos amortizacije i dodatno knjiženje 4075/6521 Priznavanje prihoda od donacija.
12.	Nabave usluga i radova vršiti sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama, a tendersku dokumentaciju pripremati na način predviđen člankom 53. Zakona.	Da				Sve nabavke se vrše u skladu sa Zakonom i dostupne su na Portalu javnih nabavki.

Molimo Vas da na upitnik tačno odgovorite, jer odgovarate za tačnost navedenih podataka.

Pojašnjenja:

Djelimično-ukoliko realizacija preporuke nije okončana, ali je izvršena u najvećem dijelu.

Neprovodivo-ukoliko preporuku nije moguće provesti (npr. iz razloga što nije bilo aktivnosti, odnosno transakcija po osnovu koje je data preporuka/došlo je do promjene u regulativi).

Mostar, 04.09.2023. godine

Lice odgovorno za tačnost podataka

 Esma Fehrić, v.d. direktor